

стягнення дебіторської та погашення кредиторської заборгованості, організовує та проводить роботу з її списання відповідно до законодавства;

— забезпечує: дотримання порядку проведення розрахунків за товари, роботи та послуги, що закуповуються за бюджетні кошти; достовірність та правильність оформлення інформації, включеної до реєстрів бюджетних зобов'язань та бюджетних фінансових зобов'язань; повноту та достовірність даних підтверджуваних документів, які формуються та подаються в процесі казначейського обслуговування; зберігання, оформлення та передачу до архіву оброблених первинних документів та облікових реєстрів, які є підставою для відображення у бухгалтерському обліку операцій та складення звітності, а також звітності; користувачів у повному обсязі правдивою та неупередженою інформацією про фінансовий стан бюджетної установи, результати її діяльності та рух бюджетних коштів; відповідні структурні підрозділи бюджетної установи даними бухгалтерського обліку та звітності для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, складення економічно обґрунтованих калькуляцій собівартості послуг, що можуть надаватися за плату відповідно до законодавства, визначення можливих ризиків фінансово-господарської діяльності;

— бере участь у роботі з оформлення матеріалів щодо нестачі, крадіжки грошових коштів та майна, псування активів;

— розробляє та забезпечує здійснення заходів щодо дотримання та підвищення рівня фінансово-бюджетної дисципліни її працівників та працівників бухгалтерських служб бюджетних установ, які підпорядковані бюджетній установі;

— здійснює заходи щодо усунення порушень і недоліків, виявлених під час контрольних заходів, проведених державними органами та підрозділами бюджетної установи, що уповноважені здійснювати контроль за дотриманням вимог бюджетного законодавства [2].

Важливо відмітити, що організація бухгалтерського обліку – це управління обліковим процесом, спрямованим на забезпечення контролю за майном установи, виконання нею зобов'язань, використання матеріальних, трудових та інших ресурсів відповідно до законодавства.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1996 № 996-14 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Типове положення про бухгалтерську службу бюджетної установи від 26.01.2011 № 59 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Акименко О.Ю. Рациональная организация обліку як основа забезпечення ефективного управління підприємством // Вісник Чернігівського державного технологічного університету: Серія “Економічні науки” науковий збірник / Чернігів. держ. технол. ун-т. – Чернігів: ЧДТУ, 2013. – №3 (68). – С.69-75.
4. Кужельний М. В. Організація обліку / М. В. Кужельний, С. О. Левицька. – К.: ЦУЛ, 2010. – 352 с.
5. Сльозко Т. М. Організація обліку / Т. М. Сльозко. – К.: ЦУЛ, 2008. – 224 с.

Булава О.О., студентка III курсу, група ОА-151

Вертішко А.А., студент III курсу, група ОА-151

Нехай В.А., к.е.н., доцент

Чернігівський національний технологічний університет (м. Чернігів, Україна)

ПОНЯТТЯ СПРАВЕДЛИВОЇ ВАРТОСТІ

Бухгалтерський облік - процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень [1].

Враховуючи вагомий внесок дослідників у теорію бухгалтерського обліку, варто зазначити, що залишається невирішеним завдання створення науково обґрунтованої концепції бухгалтерського обліку та удосконалення його методології в розрізі оцінювання, у підходах до якого відсутній узгоджений підхід науковців. У наукових працях спостерігається незначний інтерес до розкриття теоретичних основ трактування проблемних питань оцінювання в бухгалтерському обліку, зокрема, понятійного апарату, незважаючи на те, що ці питання мають науковий та практичний характер і потребують ґрунтовної розробки.

Підтвердженням вищесказаного є зміни до П(с)БО, які мають на меті привести норми П(с)БО у відповідність між собою та із сучасними реаліями. Зокрема, поняття справедливої вартості – це сума, за якою можна продати актив або оплатити зобов'язання за звичайних умов на певну дату (раніше – сума, за якою може бути здійснений обмін активу, або оплата зобов'язання в результаті операції між обізнаними, зацікавленими та незалежними сторонами) [2].

З 01.01.2018 р. набрали чинності численні зміни до Закону про Бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні, внесені Законом № 2164–VIII. Зміни кардинальні.

Змінами підкориговано принципи бухгалтерського обліку. З 01.01.2018 р. вже не буде таких принципів як обачність і історична (фактична) собівартість. Їхня відсутність означає, що:

- по-перше, фактична собівартість вже не є пріоритетною оцінкою активів підприємства;
- по-друге, підприємство вільне обирати в бухгалтерському обліку методи оцінки, які вважає доречними в окремих ситуаціях, не переймаючись при цьому тим, чи внаслідок такої оцінки будуть занижені витрати чи завищені доходи.

В історії бухгалтерського обліку немає іншого такого ж складного питання, як проблема оцінювання. У загальному розумінні вимірювання – це визначення числового значення певної величини за допомогою одиниці виміру. Вимірювання передбачає наявність таких основних елементів: об'єкта вимірювання, еталона, вимірювальних приладів, методу вимірювання.

У бухгалтерському обліку під оцінюванням, як правило, розуміють обчислення розмірів господарських засобів, їх джерел і результатів господарських процесів у грошовому вимірнику [3].

Оцінка майна, майнових прав - це процес визначення їх вартості на дату оцінки за процедурою, встановленою нормативно-правовими актами, зазначеними в статті 9 цього Закону (далі - нормативно-правові акти з оцінки майна), і є результатом практичної діяльності суб'єкта оціночної діяльності. [4].

Витратний (майновий) підхід для оцінки бізнесу іноді визначають також як оцінку на основі активів. Згідно даному підходу вартість бізнесу визначається сумою витрат на його відтворення або заміщення з урахуванням фізичного й морального зношування. Цей підхід, розглянутий раніше відносно окремих елементів бізнесу (ЦМК, нерухомість, машини та обладнання, НА таке інше), стосовно бізнесу в цілому має деякі відмінності та обмеження. Обмеження щодо використання підходу до оцінки бізнесу в цілому у першу чергу стосуються оцінки нематеріальних активів у його складі, витрати на створення яких, як правило, не можливо співставити з результатами їх використання. Наприклад, витрати на розробку програмного забезпечення визначаються вартістю зафіксованого машинного часу задіяної обчислювальної техніки, заробітною платнею розробників, вартістю розхідних матеріалів, інформації, отриманої з Інтернету. Всі ці витрати, як правило, набагато менші ніж результати від використання створеної програми. Практично не піддаються оцінці за вказаним підходом інші нематеріальні об'єкти, які найчастіше можливо оцінити лише за результатом. До цих нематеріальних об'єктів відносяться торговий знак, торгова марка, гудвіл, оцінка яких взагалі базується на суб'єктивних припущеннях експертів і спирається, головним чином, на результатний підхід.

За вказаними обмеженнями витратний підхід може застосовуватись при оцінці бізнесу в наступних випадках:

- оцінюваний бізнес базується, головним чином, на матеріальних активах, та активи переважно ліквідні (готова продукція, що користується попитом, дефіцитна сировина, матеріали, комплектуючі, автотранспорт тощо);

- оцінюється зовсім новий бізнес;

- бізнес ліквідується за несприятливими обставинами.

З наведеного переліку можна зробити висновок, що застосування витратного підходу до оцінки бізнесу доцільне, коли бізнес або ще не отримав, або вже втратив ті властивості, які й відрізняють його від майна, на якому він базується, або має такий характер, що ці відмінності ніколи не проявляться.

Дохідний підхід - це сукупність методів оцінки вартості прибуткової нерухомості, майна підприємства, його бізнесу, в яких вартість визначається шляхом конвертації очікуваних економічних вигод.

Теорія дохідного підходу переконлива: вартість інвестицій розраховується як поточна вартість майбутніх вигод, дисконтованих за нормою прибутковості, що відбиває ризикованість інвестицій. Це дуже розумно і в цілому підходить майже для будь-якого використовуваного в бізнесі майнового об'єкта діючого підприємства, його бізнесу, який генерує позитивну прибуток. Ставка дисконтування відображає величину ризиків, притаманних вкладень в оцінюваний бізнес. В економічному сенсі в ролі ставки дисконту виступає необхідна інвесторам ставка доходу на вкладений капітал у порівнянні за рівнем ризику об'єкти інвестування або - це необхідна ставка доходу за наявними альтернативним варіантам інвестицій з порівнянним рівнем ризику на дату оцінки.

Однак успішне застосування дохідного підходу виявляється важкою справою, так як слід оцінити кожен ключову детермінанту вартості - прибуток і норму прибутковості. При виконанні цих оцінок стосовно підприємствам необхідно ретельно аналізувати їх ключові змінні, в тому числі ціни, товарообіг, що впливають на прибуток витрати, а також ризики, створені кожним із цих елементів.

Дохідний підхід застосовується при оцінці стану підприємства досить часто. Приміром, для цілей злиттів і поглинань цей метод використовується набагато частіше, ніж ринковий або витратний підходи. Покупець вкладає капітал зараз, щоб отримати в майбутньому чисті грошові потоки, які не є гарантованими, тобто для них характерні ризики. Дохідний підхід легко вимірює ці ключові детермінанти вартості, тоді як ринковий підхід зазвичай використовує відношення ціни до прибутку або інші аналогічні мультиплікатори доходів за останній ретроспективний період, не беручи до уваги майбутнє. Ринковими мультиплікаторами, які будуть розглянуті нижче, властиво проявляти ненадійність, не забезпечуючи тієї старанності, яка може бути досягнута при використанні дохідного підходу з прогнозом майбутніх прибутків і ставкою дисконтування. Наприклад,

коефіцієнт ціна/прибуток або прибуток до сплати відсотків і податків, що застосовується до прибутку за один рік, не здатний точно відобразити очікувані зміни її в майбутні роки. При правильному використанні коефіцієнти ілюструють загальні переваги інвесторів і часто цитуються галузевими джерелами або продавцями.

У тій же мірі, в якій бюджет змушує підприємства вимірювати і відпрацьовувати фінансові наслідки створеного ними плану, прогнози та базові припущення, які використовуються у дохідному підході для визначення вартості, вимагають такого ж аналізу та захисту. Незалежно від того, чи виникають вигоди від поглинання в результаті підвищення доходів, скорочення витрат, вдосконалення процесів або зниження капітальних витрат, дохідний підхід виміряє це припущення, дозволивши обговорити і оцінити його. Крім того, дохідний підхід чітко визначає час настання цих очікуваних вигод і показує, як знижується вартість підприємства, замість того як вигоди відсуваються далі в майбутнє.

Цей підхід також дозволяє покупцям і продавцям розраховувати справедливую ринкову вартість підприємства, а також її інвестиційну вартість для одного або більше стратегічних покупців. У разі чіткого відображення даного відмінності покупці і продавці можуть легко побачити вигоди від синергії і прийняти поінформовані рішення.

Справедлива вартість - це ринкова оцінка, а не оцінка з урахуванням специфіки суб'єкта господарювання. Для деяких активів та зобов'язань може бути ринкова інформація або ринкові операції, інформація про які є відкритою. Для інших активів та зобов'язань може не бути ринкової інформації або ринкових операцій, інформація про які є відкритою. Проте мета оцінки справедливої вартості в обох випадках однакова - визначити ціну, за якою відбувалася б звичайна операція продажу актива чи передачі зобов'язання між учасниками ринку на дату оцінки за нинішніх ринкових умов (тобто, вихідну ціну на дату оцінки з точки зору учасника ринку, який утримує актив або має зобов'язання).

Якщо ціна на ідентичний актив або зобов'язання не є відкритою, суб'єкт господарювання оцінює справедливую вартість, користуючись іншим методом оцінювання, який максимізує використання відповідних відкритих вхідних даних та мінімізує використання закритих вхідних даних. Оскільки справедлива вартість - це оцінка на основі даних ринку, то її оцінюють, використовуючи припущення, які використовували б учасники ринку, складаючи ціну актива або зобов'язання, в тому числі припущення про ризик. Внаслідок цього намір суб'єкта господарювання утримувати актив або погасити чи іншим чином виконати зобов'язання не є доречними при оцінюванні справедливої вартості.

Визначення справедливої вартості зосереджене на активах та зобов'язаннях, оскільки вони є основним предметом облікової оцінки. До того ж, цей МСФЗ слід застосовувати до власних інструментів капіталу суб'єкта господарювання, оцінених за справедливою вартістю [5].

Список використаних джерел

1. Закон України Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
2. Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України з бухгалтерського обліку: Наказ Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. № 627. [Електронний ресурс] / Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/z1242-13.
3. Нехай В.А. Оцінка: елемент методу чи метод бухгалтерського обліку / В.А. Нехай // Вісник ЧДТУ.- Чернівці : ЧДТУ. – 2013. – № 3(68), с. 42-47.
4. Закон України Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні [Електронний ресурс] / Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/2658-14
5. Міжнародний стандарт фінансової звітності 13 [Електронний ресурс] / Режим доступу: akon.rada.gov.ua/go/929_010

Волот О.І., к.е.н., доцент,

Бабич І.М., студентка гр. ЗМОАп-161

Чернігівський національний технологічний університет (м. Чернівці, Україна)

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ОСНОВНИХ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ ОПТИМІЗАЦІЇ ВИТРАТ АВТОТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Як відомо, головними складовими, які формують фінансовий результат від здійснення основної діяльності є доходи та витрати підприємства.

Протягом багатьох років питання доходів і витрат, їх сутність, організація, облік, аналіз, планування вивчалось як вітчизняними так і зарубіжними дослідниками. Серед них Дж. Хікс, А. Сміт, К.Маркс, Ф.Ф. Бутинць, В.С. Лень, В. В. Сопко, О. О. Терещенко, Н. М. Ткаченко, М. С. Пушкар, Л.К. Сук, Ю. С. Цал-Цалко та інші. Якщо говорити про автотранспортну галузь, то П.Й. Атамас описував у своїй роботі питання обліку, організацію, документування [1], Н.П. Левицька чітко прописувала особливості галузі, порядок отримання ліцензії, приведення прикладів господарських процесів з господарськими операціями [2]. У своїй праці Н.О. Гура відображає облік як активів АТП так і облік доходів і витрат [3].

Ефективна діяльність підприємства залежить від раціонального використання усіх видів ресурсів, що обумовлює необхідність переходу до оптимальної системи управління витратами.